

Sadelmager Brian Rützou giver gode råd om køb af sadel. Brug en kompetent rådgiver, er hans vigtigste råd.

Enhver hest har en given maksimal bæreflade for en sadel. Sadlen skal passe både hest og rytter, og ekvipagen skal være harmonisk. En sadelmager kan ikke trylle.

Sadelmagerens bedste råd

Før du køber sadel

Det kan være en stor udfordring at købe en ny sadel, fordi udvalget er så stort. Med lidt sund fornuft og realistisk sans er det dog muligt at komme sikkert i mål uden at have købt katten i sækken.

TEKST: SADELMAGER BRIAN RÜTZOU
ARKIVFOTO: LINN RADSTED

Når du skal ud og investere i en ny sadel, så skal du først og fremmest gøre dig klart hvilken type hest eller pony, du køber sadlen til. Hvad er hestens reelle behov? Enhver hest har en given maksimal bæreflade for en sadel. Denne går fra bagkanten af skulderbladet til sidste ribbens vedhæftning i rygsøjlen. Længere må sadlen ikke være.

Hestens bredde, længde og konturer dikterer yderligere krav til sadlen. En bred hest kræver en bred sadel, og tilsva-

rende skal en smal hest have en smallere sadel. Sadlen skal passe til hestens konturer. Vi tilstræber at få en så stor bæreflade som muligt for at nedsætte trykket pr. kvadratcentimeter på hestens ryg. Sadlen skal slutte an uden at klemme og have fuld bæring på hele fladen. Sadlen skal være balanceret således, at rytteren sidder midt i sædet, og rytterens vægt fordeles korrekt over hele sadlens længde.

Harmoni vigtigt

Når man har fundet en eller flere sadler, som vil kunne passe hesten, kan man □

deretter se på rytterens behov. Rytterens bygning og form stiller krav til sadlens udformning opadtil. Rytteren skal kunne sidde fast i sadlen og modtage den støtte til opstillingen, der er nødvendig. Altså støtte til lænd, lår og eventuelt læg (springsadel). Hvor meget og hvor lidt støtte, der ønskes, er i høj grad et spørgsmål om personlig præference samt rytterens uddannelsesniveau og erfaring.

Der skal være en vis harmoni i ekvipagen for, at det kan lade sig gøre at forene rytter og hest via en sadel. En stor og bred rytter på en korttrygget hest og en lille smal rytter på en stor og bred hest vil selv ikke den dygtigste sadelmager kunne forene.

Hestens form og bygning kan også byde på problemer. Især hvis den har en stor rund mave og et dårligt markeret sadelleje. Nogle heste er bare i dårlig form, mens andre har en sadelproblematisk bygning, som er genetisk betinget. Her kan hjælpe- og tvangsmidler som anti-glideunderlag og halerem være den eneste mulighed for at fastholde sadlen. Så alle besværligheder er altså ikke nødvendigvis løst ved at skifte sadel. Det er vigtigt, at rytteren forstår, at alle hestens livsbetingelser som træning (principper og -intensitet), fodring, fold-adgang, sygdom mv. i sammenhæng med hestens genetiske baggrund er direkte bestemmende for hestens form. Og, at det ikke nytter, at have større ambitioner end man har hest.

Økonomien

Man må gøre sig klart, hvilken økonomi der er til rådighed for projektet. Som i mange andre forhold er der som regel sammenhæng mellem pris og kvalitet i sadelmarkedet. De billige sadler er som oftest dem, der ikke passer ret godt på mange heste. Man får både bedre kvalitet, design og pasform ved at give noget mere. Sadlens gensalgsværdi vil også være større, hvis man senere skal skille sig af med den. En brugt kvalitetssadel vil ofte være at foretrække frem for en ny af ringere kvalitet. Denne kan så rettes til af en kvalificeret sadelmager, som også kan rådgive om forskellige løsninger. Til syvende og sidst handler

Man får både bedre kvalitet, design og pasform ved at give noget mere

Sadlen skal slutte an uden at klemme og have fuld bæring på hele fladen.

det om at finde en løsning, som både tilfredsstillende hest og rytter. Hesten er ligeglad med, hvad sadlen har kostet, bare den passer.

Vælg god rådgiver

De fleste fejl begås i valg af rådgivere, når der skal købes sadel. Mange ender op med et forkert produkt, fordi de har ladet sig rådgive af ridevenner, hestemassører, ridelærere mv., som i bedste mening har anbefalet et bestemt produkt. Folk, som sikkert har en del erfaring inden for hver deres område og sikkert også omkring sadler. De har bare ikke den brede og dybe erfaring, som kun en fagmand (sadmager) har. Det ville jo svare til at rådføre sig med beslagsmeden, når hesten har ondt i maven.

Der er også stor forskel på sadel-ekspertise i landets rideudstyrebutikker. Der er en verden til forskel på en sadelmager og en sælger i en rideudstyreforretning. Sadelmageren er håndværkeren og specialisten, som selv udfører reparationer, tilpasninger osv. Han kan også sælge sadler. Sælgeren, som selvfølgelig sagtens kan have en stor erfaring med heste og sadler, er derimod ikke selv håndværker, men

sender måske sadlen til tilpasning hos tredjemand, som ikke selv har set hest og sadel sammen. Sælgerne kalder sig også for sadeltilpassere, sadelpåleggere, endog sadelmagere, fordi det ikke er nogen beskyttet titel.

Gode råd

Brug altid en kvalificeret sadelmager, som kommer ud og ser på hesten, og som selv tilpasser sadlen. Spørg ind til operatørens baggrund, arbejds erfaring og uddannelser. Undersøg operatørens professionelle ry. Få afklaret nøjagtig, hvad ydelsen indebærer, hvordan man forholder sig ved reklamation, om der skal betales ekstra for eventuel udkørsel og tilretninger i forbindelse hermed osv. Så man ved nøjagtig, hvor man står, og hvem der betaler hvad, hvis der skulle opstå problemer. Lad være med at blive lokket af en for billig løsning, for den bliver ofte for dyr i længden. Find en fagmand, du har tillid til, og hold dig til vedkommendes råd og vejledning. Du bliver kun mere fattig og forvirret af at skifte operatør ofte.

Sadler og sadeltilpasning er ikke en videnskab. Det er et gammelt håndværk, som mestres af nogle få. Men som endnu flere udtaler sig om. ■

2011 RIDESPORT

Odense Congress Center

UDSTILLINGEN BYDER PÅ ALT I Udstyr til hest og rytter

20. – 23. OKTOBER 2011 ÅBNER UDSTILLINGEN RIDESPORT FOR 5. ÅR I TRÆK

Det kan du opleve:

- Over 60 udstillere
- Et væld af eksklusive nyheder
- Grand Prix springning
- Europas bedste heste og ryttere

Køb billet til udstillingen ved indgangen for kun kr. 100,-

Afholdes i samarbejde med

Odense Congress Center · Ørbækvej 350 · 5220 Odense SØ · Tlf. 65 56 01 00 · Fax 65 56 01 99

www.ridesport2011.dk